

Obsah

SEZNAM ZKRATEK	12
----------------------	----

1. LEKCE

AKTIVNÍ INDIKATIV PERFEKTA	15
Přehled nejběžnějších typů tvoření perfektního kmene	17
SUM, ESSE, FUĪ, –	19
Překlad minulých časů slovesa esse	20
TEXTOVÁ ČÁST	23
• <i>PHILOSOPHIA – DUX VITAE</i> (Cicero)	24
• <i>P. VERGILI TITULUS SEPULCRALIS</i>	24
• <i>PUGNEMUS</i> (Ennius, Vergilius)	25
• <i>APOLLINIS CONSILIUM ATHENIENSIBUS</i>	26
• <i>CUM IUPPITER DICIT SIC</i> (Ovidius)	26
• <i>DE HERCULIS MORTE</i> (Secundum Ovidium)	26
• <i>DE LENTULO GLADIUM LONGUM HABENTI</i> (Secundum Macrobius) ..	27
<i>MUSICAE, MUSICAE</i> (píseň)	31

2. LEKCE

UKAZOVACÍ ZÁJMENA	32
K významu ukazovacích zájmen	37
K větnému postavení ukazovacích zájmen <i>hic, haec, hoc a is, ea, id</i>	40
• Zájmeno <i>idem, eadem, idem</i> a spojka srovnávací	40
TEXTOVÁ ČÁST	41
• <i>INSCRIPTIO SEPULCRALIS</i>	43
• <i>SENTENTIAE SENECAE PHILOSOPHI</i> (Seneca)	44
• <i>DOCTRINA DE PERMUTATIONE PERPETUA</i> (Ovidius)	44
• <i>AB AENEA AD ROMULUM ET REMUM</i>	45
• <i>DE IUDICE ET REO</i>	45
<i>DEUS NOS OMNES DILIGAT</i> (píseň)	52

3. LEKCE

TÁZACÍ ZÁJMENA	54
VZTAŽNÁ ZÁJMENA	55
• NEURČITÁ ZÁJMENA	56
ZÁJMENNÁ ADJEKTIVA	57
• Méně častá zájmenná adjektiva	58

• Souvztažné dvojice zájmen, adjektiv a adverbí	59
• Význam zájmena <i>quī, quae, quod</i> a zájmenných adjektiv	60
Vztažné zájmeno <i>quī, quae, quod</i> na začátku hlavní věty	61
• <i>Quī, quae, quod</i> ve vztažných větách zástupných	62
• <i>Alter, -a, -um</i> druhý	63
• <i>Sōlus, -a, -um</i> jediný	64
• <i>Nūllus, -a, -um; ūllus, -a, -um</i> žádný	64
• <i>Uterque, utraque, utrumque</i> jeden i druhý; oba	65
• Vazba zájmenných adverbí <i>quot, tot, aliquot</i>	65
• Genitiv celkový – partitivní po zpodstatněných adjektivech a zájmenech	65
TÁZACÍ VĚTY. PŘÍMÉ OTÁZKY	66
• Slovesný způsob v přímých otázkách	68
TEXTOVÁ ČÁST	69
• <i>DE SIBYLLA</i>	73
• <i>LIBUSSIE DE PRAGA FUTURA VATICINATUR</i> (Cosmas)	73
• <i>DE SERVO PIGRO</i>	74
• <i>CATULLUS AMITTIT LESBIAM SUAM</i> (Secundum Catullum)	74
• <i>CICERO NOCTE IN CATILINAM ANTE SENATORES</i> (Secundum Ciceronem)	74
• <i>ALIQUAE SENTENTIAE PHILOSOPHI SENECAE</i> (Seneca)	75
• <i>ALIA SAPIENTIA ET IOCOSA VERBA</i> (Varii auctores)	75
• <i>QUI SUNT?</i>	76
• <i>ULTIMUM COLLOQUIUM INFELICIS DIDONIS CUM AENEA</i> (Secundum Vergilium)	76
<i>QUANTA PULCHRITUDO</i> (píseň)	88

4. LEKCE

AKTIVNÍ INDIKATIV PLUSQUAMPERFEKTA A FUTURA II.	89
AKTIVNÍ KONJUNKTIV PERFEKTA A PLUSQUAMPERFEKTA	89
Indikativ plusquamperfekta	90
Futurum II. – <i>futūrum exāctum</i>	91
Konjunktiv perfekta a plusquamperfekta	92
• Zkrácené tvary perfektního kmene	93
ZÁKAZ KONJUNKTIVEM PERFEKTA	95
CUM HISTORICUM	95
VĚTY PŘACÍ	97
VĚTY PODMÍNKOVÉ	99
Přehled podmínkových vět potenciálních a ireálních	101
• Vzájemné propojování jednotlivých druhů podmínkových vět	101
TEXTOVÁ ČÁST	102
• <i>DE REGE MIDA ET EIUS LONGIS AURIBUS</i> (Secundum Ovidium)	104
• <i>DE DAREO, PERSARUM REGE</i>	105
• <i>SALOMONIS IUDICIUM</i> (Secundum Vulgatam)	106
<i>VIRGO OCULIS NIGRIS</i> (píseň)	114

5. LEKCE

SUPINUM	116
Použití supina	116
PARTICIPIUM PERFEKTA	117
PARTICIPIUM FUTURA	118
Participia deponentních sloves	119
Přehled participií sloves pravidelných i deponentních s překladem přídavným jménem slovesným	121
• Stylistické výhody latinských participií	122
Připomínky k českému překladu latinských participií	122
• Zvláštnosti významu participia perfekta některých sloves	124
TEXTOVÁ ČÁST	125
• <i>EPIGRAM</i> (Martialis)	127
• <i>APTE DICTA</i> (Varii auctores)	127
• <i>TERMINI TECHNICI ETC.</i>	127
• <i>DE DEUCALIONE ET PYRRHA</i> (Ovidius)	128
• <i>DE EURYDICAE REGRESSU</i>	129
<i>EST PRAGA PULCHRA</i> (píseň)	140

6. LEKCE

PASÍVNÍ TVARY PERFEKTA, PLUSQUAMPERFEKTA A FUTURA II. .	141
Přehled pasívních tvarů od supinového kmene	143
OPISNÉ ČASOVÁNÍ ČINNÉ	144
Tvary byl jsem pochválen – jsem pochválen(ý)	145
TEXTOVÁ ČÁST	147
• <i>CEPLERI TITULUS SEPULCRALIS</i>	149
• <i>DE FINE PYRRHI REGIS</i>	149
• <i>DE CIRCA</i>	149
• <i>EX FABULIS ET EX HISTORIA</i>	150
• <i>DE UNA INSCRIPTIONE ROMANA</i> (Secundum Suetonium)	150
• <i>HANNIBAL A SUIIS CIVIBUS AUXILIUM PETIT</i> (Livius)	150
<i>PORTA PUTIMENSI CUM VADEBAM</i> (píseň)	158

7. LEKCE

SOUSLEDNOST ČASŮ – CŌNSECŪTIŌ TEMPORUM	160
Souhrnné pravidlo o souslednosti časů ve vedlejších větách konjunktivních ..	160
NEPŘÍMÉ OTÁZKY	162
• Vyjádření následnosti opisem	163
TEXTOVÁ ČÁST	165
• <i>EX CAESARIS OPERE</i> (Caesar)	167
• <i>O NAVIS</i> (Horatius)	167
• <i>DISSOLVE FRIGUS</i> (Horatius)	168
• <i>OVIDIUS TOMIDE ROMAM SCRIBIT</i> (Ovidius)	170

• <i>EX MARTIALIS OPERE</i> (Martialis)	170
<i>NEMO NOVIT, QUIDNAM DOMAŽLICE</i> (píseň)	174

8. LEKCE

ABLATIV ABSOLUTNÍ	176
Překlad ablativu absolutního	176
• Umístění ablativu absolutního ve větě	179
• Použití ablativu absolutního při překladu z češtiny do latiny	180
TEXTOVÁ ČÁST	183
• <i>APTE DICTUM DE CAESARIS CONSULATU</i>	185
• <i>EX CAESARIS COMMENTARIIS DE BELLO GALLICO</i> (Caesar)	185
• <i>DE URBE CONDITA</i>	185
• <i>DE TROIANA ORIGINE ROMANORUM</i>	186
• <i>DE SPARTACO</i> (Livius)	186
<i>NIHIL ME DELECTAT</i> (píseň)	195

9. LEKCE

NEPRAVIDELNÉ SLOVESO EŌ, ĪRE	196
INFINITIVY V LATINĚ	198
VAZBA AKUZATIVU S INFINITIVEM	202
Postup při překladu z latiny do češtiny	203
Postup při překladu z češtiny do latiny	204
Vazba akuzativu s infinitivem a další akuzativ	205
Akuzativ s infinitivem + jmenný přísudek nebo doplněk	206
Akuzativ vyjádřený osobním zájmenem	207
Vazba akuzativu s infinitivem po neosobních slovesech	208
• Další stylistické úpravy českého překladu	209
• Krácení infinitivních tvarů	209
• Infinitiv futura slovesa esse	209
• Infinitiv futura tvořený opisem	210
TEXTOVÁ ČÁST	211
• <i>DE HORATHI CAUSA</i> (Livius)	214
• <i>VER REDIT</i> (Horatius)	214
• <i>DE HANNIBALIS EXERCITUS MAGNITUDE</i> (Secundum Livium)	215
• <i>BREVISSIMUM COLLOQUIUM</i>	215
• <i>PRAESAGIUM, QUOD CERTE VERUM DIXIT</i>	215
• <i>DE AMORE</i>	215
• <i>CICERO DE CANINII REBILI CONSULATU</i>	216
• <i>CICERO CATILINAE CONIURATIONEM DETEGIT</i> (Secundum Ciceronem)	216
• <i>DE CAESARE A PIRATIS CAPTO</i> (Secundum Suetonium)	216
• <i>PRAEMIA VICTORIBUS</i> (Vergilius)	216
• <i>MARTIALIS EPIGRAMMA</i> (Martialis)	217
• <i>ULTIMA SOCRATIS VERBA</i>	218

• <i>ITE DOMUM, MEAE CAPELLAE!</i> (Vergilius)	218
• <i>FACILE ET CELERITER</i>	218
• <i>DE CONSULE CONSTANTI</i>	219
• <i>EPITAPHIUM SPARTIATARUM</i>	219
<i>CUM IBAM AD VOS</i> (píseň)	230

10. LEKCE

SLOVESO FERŌ, FERRE	232
Imperativ II.	234
Význam slovesa ferō, ferre	235
Sloveso ferō s předponou	236
Vazba slovesa praeferō, -ferre	237
VAZBA NOMINATIVU S INFINITIVEM	238
Postup při překladu latinské vazby nominativu s infinitivem	239
Vazba slovesa iubeō a vetō	241
TEXTOVÁ ČÁST	243
• <i>DE DAMOCLE</i>	245
• <i>DE PYGMALIONE</i> (Secundum Ovidium)	246
• <i>DE HERCULE ET ATLANTE</i>	247
• <i>RES PUBLICA ROMANA POST BELLA PUNICA</i> (Secundum Livium et Salustium)	247
• <i>OVIDIUS DILUVIUM EXPRIMIT VERBIS</i> (Ovidius)	248
• <i>HORATIUS DE SUA GLORIA FUTURA</i> (Horatius)	249
• <i>SI TE VIDEO, MEA LESBIA</i> (Catullus)	249
Ukázky básnického překladu	250
<i>SUB NOSTRIS FENESTRIS</i> (píseň)	262

11. LEKCE

GERUNDIVUM	264
Gerundivum v přívlastku	266
Gerundivum v přísudku – opisné časování trpné	266
Dativ původový	267
Gerundivum v doplňku	269
GERUNDIUM	270
Gerundium rozvíté předmětem	271
Změna vazby gerundia na vazbu gerundiva	271
Překlad vazby gerundiva a gerundia do češtiny	273
Gerundium a gerundivum rozvíté adverbiem	274
TEXTOVÁ ČÁST	275
• <i>DE FAMAE VIRIBUS</i> (Vergilius)	277
• <i>NOTAE SENTENTIAE HOMINUM NOTORUM IGNOTORUMQUE</i>	278
• <i>DE CONTRA SENECTUTEM PUGNANDO</i> (Cicero)	279
• <i>HANNIBAL PER MAGONEM SUBSIDIUM</i>	279
• <i>A CARTHAGINIENSIBUS PETIT</i> (Livius)	280

• <i>NUNC EST BIBENDUM</i> (Horatius)	281
• <i>DE EDUCATIONE</i> (Comenius)	281
• <i>DE BONO MILITE ATQUE VINO</i>	282
• <i>SEMPER MEMORIA TENE</i>	283
<i>O FILI, FILI</i> (píseň)	291

12. LEKCE

SLOVESA VOLŌ, NŌLŌ, MĀLŌ	292
Imperativ II. slovesa nŏlŏ	293
Zákaz slovesem nŏlŏ	294
Souhrn vyjádření rozkazu a zákazu	294
• Vazba sloves volŏ, nŏlŏ a mālŏ	294
FACIŌ, -ERE – FĪŌ, FIERĪ	295
Význam slovesa fĭŏ	295
• Slovesa složená se slovesem faciŏ a fĭŏ	296
• Nepravidelné tvary slovesa edŏ, edere	297
Vazba aliquem certiŏrem facere	300
TEXTOVÁ ČÁST	301
• <i>DE CAESARIS CUPIDITATE</i>	303
• <i>CAPUT ORBIS TERRARUM ROMA NOMINABITUR</i>	303
• <i>VERBA IOCOSA</i>	304
• <i>VARIAE SENTENTIAE</i> (pars prima)	304
• <i>QUIDAM CAESARIS STATUAE SUBSCRIPSIT</i>	304
• <i>VULPES ET UVA</i>	304
• <i>DE CORVO ET VULPE</i>	305
• <i>TALE ERAT DILUVII INITIUM</i>	306
• <i>VARIAE SENTENTIAE</i> (pars secunda)	306
<i>AMAVI TE, PUELLA</i> (píseň)	314

13. LEKCE

SEMIDEPONENTNÍ SLOVESA	316
K překladu slovesa soleŏ, -ĕre	317
PRAETERITOPRAESENTIA	318
Coepĭ, -isse	319
VĚTY PŘÍČINNÉ A DŮVODOVÉ (KAUZÁLNÍ)	321
TEXTOVÁ ČÁST	323
• <i>SENTENTIAE</i> (Varii auctores)	326
• <i>BELLA PUELLA</i> (Martialis)	326
• <i>EXORDIUM CURRICULI VITAE OVIDII POETAET</i> (Ovidius)	326
• <i>ANCHISES DE OFFICIO POPULI ROMANI</i> (Vergilius)	327
• <i>EX OVIDII FASTIS</i> (Ovidius)	327
• <i>ODI ET AMO</i> (Catullus)	328
• Ukázky básnického překladu	328

• <i>VITAE LONGITUDINE A DIS DATA OMNES CONTENTI ESSE DEBEMUS</i> (Cicero)	328
• <i>DE BOHEMORUM ADVENTU IN BOHEMIAM</i> (Cosmas)	329
• Ohlasy z Kosmovy kroniky v české literatuře	329
<i>INFRA MOLAM, SUPRA MOLAM</i> (píseň)	342

14. LEKCE

VĚTY KONSEKUTIVNÍ	343
• Věty vztažně účinkové	345
VĚTY PŘÍPUSTKOVÉ – KONCESÍVNÍ	346
Přehled spojek přípusťkových	347
• Konstrukce <i>nōn dubitō, quīn</i>	348
TEXTOVÁ ČÁST	348
• <i>CAESAR NAVIGAT IN BRITANNIAM</i> (Caesar)	350
• <i>REX CAROLUS IV. IN PATRIAM REVERTITUR</i> (Carolus IV.)	351
<i>IN GRAMINE VIRIDI</i> (píseň)	358

ZÁVĚREČNÁ ČÁST

UKÁZKY Z ŘÍMSKÉ LITERATURY, KTERÉ SE OBVYKLE NEJČASTĚJI MEMORUJÍ	363
PŘEHLED LATINSKY PÍŠÍCÍCH AUTORŮ	367
Chronologický přehled autorů	367
Abecední přehled autorů	368
Rodokmen juliovsko-klaudiovské dynastie	376
PŘEHLED ŘÍMSKÝCH CÍSAŘŮ DO MARKA AURELIA	378
PŘEHLED SPOJEK A SLOVESNÝCH TVARŮ VE VĚTÁCH ČASOVÝCH	380
LATINSKÉ CUM	381
PŘEHLED UŽITÍ KONJUNKTIVŮ	385
ZÁJMENNÉ SKLOŇOVÁNÍ	389
GERUNDIUM A GERUNDIVUM	391
PŘEHLED ČASOVÁNÍ PERFEKTNÍHO KMENE PRAVIDELNÝCH SLOVES	391
PŘEHLED ČASOVÁNÍ SUPINOVÉHO KMENE PRAVIDELNÝCH SLOVES	392
PŘEHLED ČASOVÁNÍ PRÉZENTNÍHO KMENE NEPRAVIDELNÝCH SLOVES	393
ČESKO-LATINSKÝ SLOVNÍČEK	395
LATINSKO-ČESKÝ SLOVNÍK	399
UČEBNÍ PLÁN PRO JEDNOROČNÍ STUDIUM	471